После отпуста Литургије Свештеник (са кадионицом) и ђакон (са свећом), долазе до положеног Часног Крста на месту где је изложен за целивање; окадивши Свештеник подиже Часни Крст са сасудом и ставља себи на главу.
Затим Га уноси у свети олтар кроз царске двери а пред њиме иде ђакон са свећом и кади часни крст. Затим полаже Свештеник часни крст на свети престо и кади га крстообразно. По затварању двери и навлачењу завесе, Часни Крст поново враћају на место његовог чувања. За све ово време уношења Часног Крста у Олтар пева се:

ВОЗДВИЖЕЊЕ КРСТА ГОСПОДЊЕГ – ТРОПАР, ГЛАС 1:

Спаси Господи људи Твоја и благослови достојаније Твоје, побједи всјем Православним Христијаном нашим, на сопротивнија дарује, и Твоје сохрањаја Крестом Твојим житељство.	Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над противницима њиховим, и Крстом Твојим сачувај народ Твој.

СЛАВА ОТЦУ И СИНУ И СВЈАТОМУ ДУХУ,

И НИЊЕ И ПРИСНО И ВО ВЈЕКИ ВЈЕКОВ. АМИН.

ВОЗДВИЖЕЊЕ КРСТА ГОСПОДЊЕГ – КОНДАК, ГЛАС 4:

Вознесијсја на Крест вољеју, тезоименитому Твојему новому житељству, шчедроти Твоја даруј, Христе Боже, возвесели силоју Твојеју благовјерниј и Христољубивиј род наш, побједи даја јему на сопостати; пособије имушчему Твоје оружије мира, непобједимују побједу.	Узнео си се на Крст вољом Својом, истоименоме новом становништву Твоме (Хришћанима) милости даруј, Христе Боже. Развесели силом Твојом благоверни и Христољубиви род наш, даруј му победу над непријатељима, јер имамо као помоћ оружје Твоје у свету, непобедиву победу Крста.

и тако се врши одање празника Часнога Крста.

НЕДЕЉА ПОСЛЕ КРСТОВДАНА

НЕДЕЉА 18. ПО ПЕДЕСЕТНИЦИ – ГЛАС 1.

21.СЕПТЕМБАР (04.ОКТОБАР)

ОДАНИЈЕ „ВОЗДВИЖЕЊА КРСТА ГОСПОДЊЕГ“

+Свети Апостол КОДРАТ.

+Свети ДИМИТРИЈЕ РОСТОВСКИ (откриће Моштију).

+Свети НИКОДИМ (Милаш), Епископ ДАЛМАТИНСКИ, Исповедник *(канонизован на Сабору 2025.године)*

БОЖАНСТВЕНА ЛИТУРГИЈА СВЕТОГ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТА

Блаженства:

Хор: **Во Царствији Твојем помјани нас, Господи, јегда придеши, во Царствији Твојем.**

На 12: **Блажени нишчији духом, јако тјех јест Царство Небесноје.**

ВАСКРШЊИ – ГЛАС 1:

Снѣ́дію изведе́ изъ Раѧ́ вра́гъ Ада́ма,/ Крестóмъ же разбóйника введе́ Христóсъ въ óнь, — помяни́ мя́, — зову́ща, — егда́ прійдеши во Ца́рствіи Твоéмъ!	Јелом је враг избацио Адама из раја, а крстом је Христос увео разбојника у њега, јер је вапио: Сети ме се Господе када дођеш у царство твоје.

Блажени плачушчији, јако тији утјешатсја.

Покланя́юся Страсте́мъ Твои́мъ,/ славосло́влю и Воскресе́ніе со Ада́момъ и разбо́йникомъ,/ со гла́сомъ свѣ́тлымъ вопію́ Ти́:/ помяни́ мя́, Го́споди,// егда́ прі́йдеши во Ца́рствіи Твое́мъ!	Клањам се страдањима твојим и славословим и васкрсење, са Адамом и разбојником, и јасним гласом те призивам: Сети ме се Господе када дођеш у царство твоје.

На 10: **Блажени кротцији, јако тији насљедјат земљу.**

Распя́лся еси́, Безгрѣ́шне,/ и во гро́бѣ положи́лся еси́ во́лею,/ но Воскре́слъ еси́, я́ко Бо́гъ,/ совоздви́гнувый Себѣ́ Ада́ма, — помяни́ мя́, — зову́ща, — егда́ прі́йдеши во Ца́рствіи Твое́мъ!	Разапет си Безгрешни и у гроб си био својевољно положен, али си и васкрсао као Бог и са собом подигао Адама који је вапио: Сети ме се Господе када дођеш у царство твоје.

Блажени алчушчији и жаждушчији правди, јако тији наситјатсја.

Хра́мъ Тво́й тѣле́сный тридне́внымъ Воскреси́вый погребе́ніемъ,/ со Ада́момъ и и́же отъ Ада́ма воскреси́лъ еси́, Христе́ Бо́же, — помяни́ на́съ, — зову́щихъ, — егда́ прі́йдеши во Ца́рствіи Твое́мъ!	Храм твој телесни васкрсао си после тридневног погребења, са Адамом си васкрсао и све после Адама Христе Боже, који су те призивали: Сети се и нас када дођеш у царство твоје.

На 8: **Блажени милостиви, јако ти помиловани будут.**

ОДАНИЈЕ ВОЗДВИЖЕЊА КРСТА ГОСПОДЊЕГ – песма 9, ГЛАС 8:

Да возра́дуются древа́ дубра́вная вся́, освяти́вшуся естеству́ и́хъ, отъ Него́же изнача́ла насади́шася, Христу́ распросте́ршуся на Дре́вѣ. Тѣ́мъ, ны́нѣ возноси́му, покланя́ющеся Ему́, Тя́ велича́емъ.	Нека се обрадује сво шумско дрвеће јер се освештала њина природа Оним који их у почетку света засади, Христом разапети на дрвету. **Њега (Крста)** узносећи и **њему (Крсту)** се клањајући, тебе Христе величамо.

Блажени чисти сердцем, јако ти Бога узрјат.

Свяще́нный веста́ ро́гъ и глава́ всѣ́мъ богому́дрымъ — Кре́стъ, и́мже грѣ́шныхъ мы́сленно стира́ются ро́ги вси́; тѣ́мъ, ны́нѣ возноси́му, покланя́ющеся ему́, Тя́ велича́емъ.	Узнет беше крст, свима богомудрима освештана снага и глава; њиме се духовно потиру све силе грешника; **Њега (Крста)** узносећи и **њему (Крсту)** се клањајући, **тебе Христе** величамо.

На 6: **Блажени миротворци, јако ти синове Божји нарекутсја.**

Го́рести убі́йственныя, я́же отъ дре́ва, не оста́вивъ, Го́споди, Крестóмъ бо сію соверше́нно истреби́лъ еси́. Сего́ ра́ди и дре́вомъ услади́ иногда́ го́ресть во́дъ Ме́рры: прообразу́ющее Креста́ дѣ́йство, е́же вся́ си́лы небе́сныя величáютъ.	Горчину убиства од дрвета ниси оставио Господе него си је крстом сасвим ништио; некада си у давнини усладио горчину вода Мерри дрветом које праобразоваше дејство крста, којег све силе небеске величају.

Блажени изгнани правди ради, јако тјех јест Царство Небесноје.

Да о́бразъ пока́жеши ми́ру покланя́емый, Го́споди, Креста́, во всѣ́хъ я́ко пресла́вный, на небесѣ́хъ изобрази́лъ еси́, свѣ́томъ безмѣ́рнымъ озаре́нъ, царю́ всеору́жіе непобѣди́мое. Тѣ́мъ Тя́ вся́ си́лы небе́сныя велича́ютъ.	Показао си свету знак крста, Господе, да би му се клањали; најславнијим на небу си га показао светлошћу неизмерном осветљен цару Константину као непобедиво свеоружје зато га све силе небеске величају.

На 4: **Блажени јесте, јегда поносјат вам, и изженут, и рекут всјак зол глагол на ви, лажушче Мене ради.**

Св. НИКОДИМ (Милаш), Епископ ДАЛМАТИНСКИ – 6.песма, ГЛАС 8:

Стихира: Свети Никодиме Епископе Далматински - Унижен и злостављан речима лажних ти пријатеља, Господу си открио уздахе срца свога, молећи Га да те помилује и дарује духовну и телесну снагу да до последњег даха и речи покажеш се истинитим исповедником вере Православне.

Радујтесја и веселитесја, јако мазда ваша многа на Небесјех.

Стихира: Свети Никодиме Епископе Далматински - Господ ти тако и дарова сродну душу и помоћника епископствовања твога – Герасима мудрога. Али, његова душа се ускоро пресели у небеске одаје, а са њом, по речима твојим, однесе и половину духовнога бића твога.

СЛАВА ОТЦУ И СИНУ И СВЈАТОМУ ДУХУ.

Стихира: Свети Никодиме Епископе Далматински - Иако унижаван од сународника својих, ти им васцелим животом својим послужи, сведочећи да је убоги слуга велики пред Богом. А као круну свога рада, ти записа историју Православља у Далмацији и сматраше ту књигу за најдраже своје чедо.

И НИЊЕ И ПРИСНО И ВО ВЈЕКИ ВЈЕКОВ. АМИН.

Богородичан: Твоја богосместива утроба, јави се часнија од херувимског престола, Богородитељнице чиста, Владику свих си сместила.

Чини се Вход са Светим Јеванђељем. По Входу:

Свештеник: ***Премудрост, смерно стојмо.***

Хор: Приидите поклонимсја и припаднем ко Христу. Спаси ни, Сине Божиј, **ВОСКРЕСИЈ ИЗ МЕРТВИХ**, појушчија Ти: Алилуја.

Тропари и Кондаци

ВАСКРШЊИ - Тропар, ГЛАС 1:

Камени запечатану од Јудеј и војином стрегушчим пречистоје тјело Твоје, воскресал јеси Тридневниј Спасе, дарујај мирови жизањ, сего ради сили Небеснија вопијаху Ти Жизнодавче: Слава воскресенију Твојему Христе, слава Царствију Твојему, слава смотренију Твојему Једине Человјекољубче.	Иако су Јудејци каменом запечатили гроб и војници чували Твоје пречисто тело, васкрсао си Тридневни Спасителју, Који дајеш свету живот. Због тога Ти Небеске Силе клицаху Животодавче: Слава Васкрсењу Твоме Христе, слава Царству Твоме, слава провиђењу Твоме, Једини Човекољупче!

ВОЗДВИЖЕЊЕ (ПОДИЗАЊЕ) ЧАСНОГ И ЖИВОТВОРНОГ КРСТА ГОСПОДЊЕГ – ТРОПАР, ГЛАС 1:

Спаси Господи људи Твоја и благослови достојаније Твоје, побједи всјем Православним Христијаном нашим, на сопротивнија даруја, и Твоје сохрањаја Крестом Твојим житељство.	Спаси Господе народ Свој и благослови наслеђе Своје, даруј победу свим Православним Хришћанима над противницима њиховим, и Крстом Твојим сачувај народ Твој.

СВЕТИ НИКОДИМ МИЛАШ (ДАЛМАТИНСКИ) - ТРОПАР, ГЛАС 8:

Златогласна трубо Православља, мачем вере сакрушио си подле јереси; винувши се у несагледиве висине богословља, одбранио си веру истиниту. Медоточни проповедниче нераздељне Тројице, богоглаголиви **Никодиме (епископе Далматински, Исповедниче)**, моли Христа Бога, да спасе душе наше.

СВЕТИ АПОСТОЛ КОДРАТ – ТРОПАР, ГЛАС 3

Апостоле свјатиј, **Кодрате**, моли Милостиваго Бога, да прегрјешениј остављениje подаст душам нашим.	Апостоле свети, **Кодрате**, моли Милостивога Бога, да опроштај грехова подари душама нашим.

СВЕТИ ДИМИТРИЈЕ РОСТОВСКИ – ТРОПАР, ГЛАС 8

Православија ревнитељу и раскола искоренитељу, Росијскиј цјелебниче и новиј к Богу молитвениче, списанми твојими буих (всјех) уцјеломудрил јеси. Цјевнице духовнаја, **Димитрије** блажене **(Ростовски)**, моли Христа Бога спастисја душам нашим.

ВАСКРШЊИ - Кондак, ГЛАС 1:

Воскресал јеси јако Бог из гроба во славје, и мир совоскресил јеси, и јестество человјеческоје јако Бога воспјевајет Тја, и смерт изчезе, Адам же ликујет Владико, Ева ниње от уз избављајема радујетсја зовушчи, Ти јеси, Иже всјем подаја Христе воскресеније.	Васкрсао си као Бог из гроба у слави и свет си уједно васкрсао, а људска природа Те као Бога песмама слави, и смрт ишчезе, Адам се весели, Господе, а Ева сада ослобођена од окова, радује се кличући: Ти си Христе Онај Који свима даје Васкрсење!

Свети НИКОДИМ МИЛАШ (Далматински) - Кондак, ГЛАС 2:

Наслађујући се, богомудри, на извору вере Православне, и медоточно изливши у списима својим истине њене, као рајско дрво живота процветао си оче **Никодиме** епископе Далматински, Исповедниче.

Свети Апостол КОДРАТ – Кондак, ГЛАС 8:

ПОДОБАН: ЈАКО НАЧАТКИ...

Јако свјашченоначалника честна и страдалца твердјејша, всељенаја приносит Тебје, Господи, **Кодрата апостола**, и пјесанми почитајет честнују јего памјат, просјашчи всегда прегрјешенијостављенија: Тјем дароватисја појушчим јего, Благоутробне.	Као славног првосветника и храброг мученика, васељена Ти приноси, Господе, **апостола Кодрата**, песмама поштујући славну успомену његову и молећи свагда опроштај грехова: Који се дарује онима који га песмама славе, Милосрдни.

СЛАВА ОТЦУ И СИНУ И СВЈАТОМУ ДУХУ,

Свети ДИМИТРИЈЕ РОСТОВСКИ – Кондак, ГЛАС 8

Звјезду Росијскују, от Кијева возсијавшују и чрез Новград Сјеверскиј в Ростов достигшују, всју же страну сију ученми и чудеси озарившују, ублажим златословеснаго учитеља **Димитрија (Епископа Ростовског)**, тој бо всјем всја написа, јаже к настављенију, да всјех приобрјашчет, јакоже Павел Христу, и спасет правовјеријем души нашја.

И НИЊЕ И ПРИСНО И ВО ВЈЕКИ ВЈЕКОВ. АМИН.

ВОЗДВИЖЕЊЕ (подизање) ЧАСНОГ И ЖИВОТВОРНОГ КРСТА ГОСПОДЊЕГ – Кондак, ГЛАС 4:

Вознесијсја на Крест вољеју, тезоименитому Твојему новому житељству, шчедроти Твоја даруј, Христе Боже, возвесели силоју Твојеју благовјерниј и Христољубивиј род наш, побједи даја јему на сопостати; пособије имушчему Твоје оружије мира, непобједимују побједу.	Узнео си се на Крст вољом Својом, истоименоме новом становништву Твоме (Хришћанима) милости даруј, Христе Боже. Развесели силом Твојом благоверни и Христољубиви род наш, даруј му победу над непријатељима, јер имамо као помоћ оружје Твоје у свету, непобедиву победу Крста.

Даље све бива по поретку Божанствене Литургије Св. Јована Златоуста, до: „ДОСТОЈНО ЈЕСТ ЈАКО ВОИСТИНУ…“

УМЕСТО „ДОСТОЈНО ЈЕСТ...“ ПЕВА СЕ ПРИПЕВ И ИРМОС 9.ПЕСМЕ 1.КАНОНА ПРАЗДНИКА (КРСТОВДАН), ГЛАС 8:

Величај, душе моја, Пречестниј Крест Господењ. Тајин јеси, Богородице, Рај, невоздјелано возрастившиј Христа, Имже крестноје живоносноје на Земљи насадисја Древо. Тјем, ниње возносиму, поклањајушчесја Јему, Тја величајем.	Величај душо моја најчаснији Крст Господњи. Ти си Богородице Рај у коме је без обрађивања (неговања) одрастао Христос, преко Кога се на Земљи засади живоносно дрво. Због тога, поклањајући се Крсту који узносимо, Тебе величамо.

+ + + + + + + +

ПРИЧАСТЕН – КРСТОВДАН + ВАСКРШЊИ (НЕДЕЉА):

Хор: Знаменасја на нас свјет лица Твојего, Господи. (Пс. 4,7)

Хвалите Господа с Небес, хвалите Јего во вишњих. (Пс. 148:1)

Алилуија, алилуија, алилуија.

Свети НИКОДИМ (Милаш), Епископ ДАЛМАТИНСКИ, Исповедник

Свети Никодим живео је и деловао на просторима Далмације, у време када су они били под влашћу Млетака

и Аустроугарске. Потекао је из побожне српске породице у Шибенику. Отац му се звао Тривун, а мати Марија, Италијанка по пореклу, примила је Православље и до краја живота у њему истрајала.

Од младости Никодим је био ревностан у вери, успео је упркос многим невољама да заврши високе школе, како световне тако и духовне. У Русији је окончао школовање на Кијевској духовној академији. Потом се вратио у Далмацију, где је служио Цркви Христовој као учитељ и духовни отац.

Када је аустроугарска власт покушала да наруши поредак Цркве, Никодим је као истински исповедник устремљено бранио Православље – и делом и пером. Подносио је клевете, гоњења и страдања, али је у том подвигу истрајао до блажене кончине.

Промислом Божијим уздигнут је на трон Епископа далматинских. Као архипастир, водио је верни народ кроз многа страдања, охрабрујући га да остане у вери и љубави Христовој. Својим апостолским трудом и ревношћу, остао је непоколебив чувар Цркве, све до дана своје кончине, када је предао душу у руке Оца Небеског.

Свети Никодим Милаш празнује се два пута у години, и то: 20.март (02.април по новом календару) и 21.септембар (04.октобар по новом календару). Први дан празновања је дан упокојења, пошто се Свети Никодим упокојио на Велики петак 20.марта / 2.априла 1915.године. Други дан празновања је дан преноса моштију: 21.септембра / 4.октобра 1930.године мошти су пренете из Дубровника у Задар.